СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 256. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 3-го листопаду 1939. No. 256. Jersey City, N. J., Friday, November 3, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

БІЛИЙ ДІМ ТАВРУЄ МОЛОТОВА

ВАШИНҐТОН. — Секретар президента Рузвелта, Степан Ерлі, після нарад із Рузвелтом заявив перед ґазетярами, що це не президент Рузвелт втручується в советські справи, зокрема у взаємовідносини між Советами та Фінляндією, тільки Совєти втручуються в чисто американські справи. Бо промова советського премієра Молотова, в якій він закидає Рузвелтові втручування, а далі осуджує заходи американського уряду повалити ембарґо, була виголошена чомусь саме в той час, коли ця справа рішається в палаті представників американського конґресу. З цього можна заключати, говорив Ерлі, що ця промова була тенденційна і мала на цілі вплинути на біг подій, що є внутрішні, чисто американські.

Водночас із боку секретаріяту Білого Дому випущено копії листів президента Рузвелта до премієра Молотова з давніших часів, коли то Совєти були ворожо наставлені до Німеччини; а також копію листа Молотова, в якій він дякує Рузвелтові за його мирові заходи. В своїм мировім заклику Рузвелт звертався до Гітлера з проханням, щоб той зберіг суверенність малих держав, на чолі яких стояла Фінляндія. Коли той заклик був звернений до Німеччини, Молотов в імені Совєтів дякував за це. Колиж тепер президент Рузвелт з тим самим закликом звернувся до Совєтів, то це вже втручування".

ЗАТОПЛЕНО КОРАБЕЛЬ НА АМЕРИКАНСЬКИХ ВОДАХ.

ВАШИНҐТОН. — Пару сот миль від американського побережжя, в нутрі невтральностевої смуги, застереженої в „панамській декларації", німецька підводна лодка, або німецький бойовий корабель, що бушує по Північнім морі, затопили анґлійський торговельний корабель „Колмор". Цей корабель перед затопленням вислав через радіо чимало рятункових закликів, у якім говорив, що чужа морська сила нападає на нього. Але в заклику не подано, чи це субмарина, чи корабель. В анґлійських колах думають, що це був корабель „Дойтшлянд". Кілька американських воєнних кораблів виїхали на поміч „Колморові", а навіть вислано літаки в цілі розшуків, але не знайдено на поверхні моря в поданім місці нічого, бо панувала велика мряка і буря.

ХОЧУТЬ ПРОДОВЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТИ КОМІТЕТУ ДАЄСА.

ВАШИНҐТОН. — Комітет Даєса вніс перед конґрес прохання, щоб його діяльність продовжити ще на два роки. Щойно в 1942 році буде він міг дати точний звіт про неамериканські активності, які він тепер досліджує. Коли дістане в засаді такий дозвіл від конґресу, комітет буде далі домагатись на це також належних фондів.

КРИТИКУЄ РОБОТУ ДАЄСА ЯК „НЕДЕМОКРАТИЧНУ".

НЮ ЙОРК. — Відомий американський фінансіст, Вилієм Вилкі, на конвенції студентів Колюмбійського університету заявив, що праця комітету Даєса підкопує демократичну систему, а то тому, що тим, яких обвинувачує комітет, не дає адвокатської оборони, а навіть їм самим не дає належної нагоди відбити чиїсь закиди. Вилкі говорив, що це дуже легко знищити чиюсь репутацію у той спосіб.

САМОГУБСТВО НІМЕЦЬКОГО КОРАБЛЯ.

ПАНАМА СИТІ. — На широкім морі анґлійський бойовий корабель „Диспеч" перегородив дорогу німецькому торговельному кораблеві „Еммі Фрідеріх", що віз на собі чималий запас нафти. Німецький корабель мав погашені світла. Коли анґлійський корабель запитав, що він за один, той відповів, що „невтральний". Коли далі перший питав, чому він має погашені світла, той відповів, що „зіпсулись динамо машини". Коли далі анґлійський корабель зажадав, щоб той зупинився, німці відповіли, що не можуть зупинитись, бо також машини не впорядку". Щойно загроза вистрілу спинила німців. Анґлійський відділ дістався на німецький корабель і побачив, що це німці. Німецькі моряки стояли недалеко рятункових лодок. По хвилині надійшов німецький капітан і сказав: „Ну, щож панове, беріть корабель. Але він потопає. Бо ми повідкривали кляпи і понищили їх, щоб не можна було їх замкнути". Корабель справді потопав. Німецька залога рятувалась у лодках. Її забрали анґлійці і висадили в якімсь порті, а може інтернували. Корабель скоро пішов під воду.

ШВЕЦІЯ КУПУЄ ТУТ ЛІТАКИ.

ВАШИНҐТОН. — Швеція, в обличчі советської загрози, яка через Фінляндію безпосередньо загрожує цілому Скандинавському півострові, закупила в Америці сто воєнних літаків.

ЗАКІНЧИЛИ БУДОВУ „РОКЕФЕЛЕР СЕНТЕР"

НЮ ЙОРК. — Ґрупа хмародерів, побудована в околиці 50-тої вулиці в Ню Йорку, фінансована Рокефелером та названа його іменем „Рокефелер Сентер", остаточно вповні викінчена. Офіційно закінчив ту будову сам Рокефелер, вбиваючи при помочі автоматичного молота срібний сворінь у залізний стовп хмародера. Ця будова тревала впродовж вісьмох літ і її Рокефелер розпочав головно тому, щоб оживляти промисл і бизнес у часі депресійних років. На ту ціль видав Рокефелер сто міліонів долярів, але та будова з бизнесового боку йому вповні оплатилась.

У ВИЛЬНІ НЕСПОКОЇ

КАВНАС. — Литовський уряд не знає, як собі толкувати те, що до Вильна прибуло несподівано коло 40 советських повзів. Малоб це бути у звязку з демонстраціями, підчас яких побито коло 50 жидів. Демонстрацію влаштували місцеві большевики тому, що з хвилиною, як увійшли до міста литовські війська, ціна на хліб збільшилась у торговлі вдвоє. Большевики стялися з вшехполяками в маґістраті, а вшехполяки за те побили жидів.

„ВДОВОЛЕНИЙ ФАРМЕР" ПОМЕР

У Кербивіл, у стейті Тексас, помер від попечень 80-літній фармер Джордж Ґлен, котрого загально називали „вдоволеним фармером", бо він не хотів запізнаватися з ніякими винаходами, ні їхати залізницею, ні відвідувати великих міст, щоб не стати невдоволеним. Помер внаслідок нещасного випадку: при чищенні комина впав у комин; від вогню занялася борода й одіння.

ВУЛЬКАНОВИЙ ВИБУХ ПСУЄ ПАСОВИСКО

Фармери, що пасуть худобу коло вулькану Ірасу, недалеко Сан Хосе, в Коста Ріці, замітили що внаслідок вулькнічного вибуху їх пасовиска вкриті сірковим попелом, від котрого псуються зуби худоби. Хто може, виправляє худобу на дальші пасовиска.

Вибух вулькану Ірасу знищив колись недалеке місто Картаґо. Тепер з вулькану добувається стовп диму, котрий видно на багато миль довкола.

ВИПРОДУКУВАЛИ КРІЛИКА БЕЗ БАТЬКА

На виставі Нюйорської Медичної Академії виставлено першого крілика, що народився без батька; його плід виріс із яйця, заплідненого простим розчином соли.

ВЗЯВСЯ ЗА НЕ СВОЄ

Каже пані Мейрі Лутер з Савт Бенду, в стейті Індіяна, що злодій, котрий обікрав її, не розумівся на діямантах, бо забрав її фальшиві діяманти, що варта 9 долярів, а лишив правдиві, що варта півтори тисячі долярів.

ВИПРОБУВАЛИ ВИНАХІД

Ґост Ґаснер, 61-літній вирібник матриц, та його 52-літній спільник Алберт Фокс придумали нову земельну бомбу, що вибухає, коли хтось наступить на землю коло неї так, що земля натисне на електричний ґудзик. Щоб випробувати бомбу, купили за 8 долярів свиню й пустили її в огорожене пасовиско, на котрому закопали бомбу. Недовго дався чути вибух. Як вони вийшли на пасовиско, свині не було.

ПРИЗНАВСЯ ДО ВБИВСТВА В ПОВІТРІ

Ернст Плеч признався в суді, що він убив Бивенса, з котрим вилетів у літаку в повітря. На основі признання суддя засудив його на досмертну вязницю. Плеч сказав, що він убив Бливенса вистрілом з револьвера в задну частину голови, коли вони були 5,000 стіп понад землею.

Плеч став відсиджувати свою кару 4 дні по доконанні злочину.

НЕМА КАНДИДАТІВ НА „КАРЛИКОВУ ПОЛЬЩУ"

ПАРИЖ. — Преса розписується про те, що Німеччина хотілаб створити з деяких польських земель малу Польщу, але не може знайти таких поляків, що згодились би бути на чолі цеї „держави", що мала би бути ще до того під німецьким протекторатом. Одночасно подають, що заняті німцями польські землі обїздив тепер д-р Ґебельс, відомий націстичний міністер пропаганди.

ВИЯСНЯЮТЬ „ЧИСТКУ"

ПАРИЖ. — У Франції далі роздумують над тим, що має означати така велика зміна як та, що її перевів Мусоліні, усунувши людей з найвизначніших становищ, і то нагло й цілком несподівано. В Італії толкують це тим, що треба було змінити людей іншими, що також спосібні й заслужені. Назагал „чистка" означає, що Італія хоче задержати за всяку ціну невтральність. При чому зазначують, що які не булиб зміни, рішальний голос залишається надалі при Мусолінію.

БУДЕ САМА БОРОТИСЬ!

БЕРЛІН. — Націсти заявляють, що то Анґлія і Франція вічно твердили, що Німеччина хоче втягнути до війни по її стороні Італію і Совєти. А правда є така, що Німеччина ніколи їх не втягала, бо певна, що сама дасть собі раду з Анґлією і Францією. Причому націсти дають до пізнання, що Совєти можуть також піти до війни, але тоді, коли будуть загрожені їхні інтереси на Чорному морі. Це останнє відноситься до Туреччини і її договору з Анґлією і Францією.

340-МІЛІМЕТРОВА ГАРМАТА ФРАНЦУЗЬКОЇ АРМІЇ.
Одна з найважчих гармат французької артилерії.

СПРАВА ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ ПЕРЕД ВЕРХОВНИМ СОВЄТОМ

МОСКВА. — Верховний Совєт ухвалив одноголосно прилучити Західню Україну, що перше була під Польщею, а тепер є під окупацією червоної армії, до СССР як складову частину Української Радянської Сосіялістичної Републики. Ця справа була другою черговою точкою нарад Верховного Совєта.

Делеґація Західньої України.

Американський кореспондент подає, що як тільки засіла президія, впущено на салю нарад делеґацію Західньої України, перед якою несено чотири величезні червоні прапори. Один з делеґатів крикнув: „Хай довго живе наш визвольник товариш Сталін!" Усі присутні встали і зачали бити „браво", разом зо Сталіном, бо це є такий звичай, що оплескує і Сталін, бо ніби оплески є для Комуністичної Партії. По середині делеґації, що була звернена обличчям до присутніх членів Верховного Совєта, стояли один робітник і одна дівчина, що держали книгу в шкіряній оправі з портретом Сталіна. Потім пояснено, що в книзі є резолюція Народнього Зібрання Західньої України в справі злуки Західньої України з СССР. Між членами делеґації були жінки і дівчата, вбрані в українські народні строї.

Поки зачато наради . . .

Перед тим, поки приступлено до нарад, хтось із салі раз-у-раз підносив „вівати" в честь Сталіна і маршала Ворошилова, що сиділи враз з іншими найвищими советськими представниками за президійним столом.

Увесь час Сталін і подяки.

Як предсідник нарад, Андреєв, піднявся, щоб розпочати наради, знов почалася нова хвиля привітів і оплесків для Сталіна. Представник делеґації Західньої України, Панхрістенос (так подає його імя американський кореспондент Ґеде), що говорив по українськи, подякував Сталінові за визволення Західньої України зпід Польщі. Потім заявив, що делеґація походить від Народнього Зібрання, при чому подав, як Народнє Зібрання було вибране і хто входить у його склад. Заявив, що червона армія дала українському народові змогу жити вільним життям. Згадав за вивласнення великих земельних посілостей і націоналізацію банків та промислу і просив приняти Західню Україну в склад СССР. І закликав до повитання оплесками „приятеля, вчителя і вожда, товариша Сталіна". Потім делеґати розповідали про неволю під Польщею. А разом з тим складано дальші подяки Сталінові, якого називано, як подає американський кореспондент, „сонцем", „мудрцем", „героєм", „великим учителем і товаришем". Особливо вибивалась у тих подяках, як подає американський кореспондент, молода дівчина-жидівка, що особливо дякувала Сталінові й Ворошилову, що визволив жидів зпід тиранії польських панів. Найбільше враження зробив на думку кореспондента, делеґат з Радянської України Корнійчук, що прийшов до Західньої України разом із советським військом. Він розповідав, як то він ввійшов до львівського університету і то до викладової салі та побачив у ній гурт студентів-жидів, що стояли, коли інші студенти сиділи, а багато лавок було порожніх. Корнійчук подав, що він довідався, що ось так у Польщі переслідувано жидів навіть у школі. І то вже довгі літа. Делеґати грімко оплескували обурення Корнійчука за ту польську поведінку. Та вона, додає до цього американський кореспондент, була перебрана поляками від теперішних советських приятелів-націстів.

Замітна перешкода.

Американський кореспондент подає, що заграничні кореспонденти хотіли мати перекладача і стенографіста, що міг би вірно передати те, що говорив Молотов та що було говорене підчас нарад Верховного Совєта з делеґацією Західньої України. Прохання про допущення такого знавця подано 4 дні перед нарадами Верховного Совєта, але советська влада не дала на це дозволу. Тому пущено в світ насамперед те, що подала офіційна советська пресова аґенція Тасс.

ЗАМКНЕНА ГРАНИЦЯ.

КАВНАС (Литва). — Як Совєти так і Німеччина щільно позамикали границі на забраних від Польщі територіях. Німецька влада не впускає майже нікого на землі, забрані Совєтами, а зпід советської влади таки цілком неможливо видістатись. Багато поляків не хочуть оставатись під німцями, а хочуть вертатися на українські землі під Совєтами, звідки вивтікали.

ШУКАЮТЬ РОЗРИВОК.

ПАРИЖ. — Французькі жовніри нудяться на фронті. Тому шукають розривок. У першу чергу воліють приглядатися до кінових образків. Потім грають у карти, або інші гри: доміно, шахи і т. п.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY).
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТЕЖ ВІДПОВІДЬ

У своїй промові на надзвичайній сесії большевицького парляменту в Москві Молотов, голова комісарів і комісар заграничних справ большевицької Росії, дав відповідь на важні питання міжнародньої політики, а спеціяльно на питання, яке відношення має тепер большевицька Росія до націстичної Німеччини, а тимсамим до ворогів Німеччини й невтральних країн, як Злучені Держави.

Щоправда, відповідь не є така вичерпна, якби собі можна бажати, але коли взяти під увагу, що це говорив комісар заграничних справ, а він, як дипльомат, уживає слів не на те, щоб факти розкривати, але щоби їх закривати, Молотов усетаки сказав багато.

Передовсім Молотов дав виразно до зрозуміння, що між большевицькою Росією й націстичною Німеччиною є дуже близький звязок. Хоча Молотов представляв Росію за державу, що у війні між Анґлією й Францією з одної сторони, а Німеччиною, з другої, держиться невтрального становища, всетаки він рівночасно признав, що між Німеччиною й Росією встановлено приязні відносини, що ці відносини, що далі, то ще стають кращі, що це є радикальна зміна від давніх відносин, себто від ворожнечі. Що більше, Молотов виразно признав, що Росія й Німеччина думають практично кооперувати.

Як далеко має йти ця практична кооперація, Молотов не сказав, і ніхто від нього певно цього не сподівався. Одначе що він не договорив виразними словами, то сказав між рядками, натяками, недоговорюваннями, а передовсім своєю обороною німецького становища у війні та своїми нападами на Анґлію, Францію й Америку. З цих елементів промови не лишається найменшого сумніву, що союз між большевицькою Росією й націстичною Німеччиною є дуже близький. Є він такий близький, що Росія навіть виступає в обороні гітлеризму, коли Молотов виступає проти аліянтської кампанії проти Гітлера, в котрій то кампанії не так іще давно ця власне Росія була діяльним, якщо не чільним, учасником.

У своїй промові дає Молотов велику піддержку Гітлерові, коли він нападає на претенсії аліянтів, що це є ідеольоґічна війна. Молотов старається розбити ці претенсії аліянтів арґументацією, яку аліянтам не буде важко збити цитатами з уст того самого Молотова або його великого боса, Сталіна.

Промова Молотова лишає виразне враження, що большевицький уряд Росії й націстичний уряд Німеччини звязали свою долю досить щільно, себто на довший час. Балачки про наближаючіся зірвання цих звязків, які пускають большевицькі й націстичні приятелі, виглядають нині як пропаґанда, шита тонкими нитками. Зірвання не виключене, але до нього ще дуже й дуже далеко. Барлінсько-московська вісь є фактом.

ПІДНЕСІМ ДУХА

Надійшов місяць, у якому завжди найбільше таких свят, підчас яких бачимо в нашій уяві вільну Україну з рідним військом і рідною владою. Та з таким соціяльним ладом, який давав би змогу мілйонам українського робучого люду почувати себе справжнім господарем своєї землі.

Листопадові Свята тішились завжди між нами особливою симпатією. До певної міри це зрозуміле вже й з того боку, що в Злучених Державах перебуває велике число таких, що були активними учасниками визвольних змагань Західньої України, або принаймні памятають, як молоді хлопці чи дівчата, як то виглядали ті рідні стрільці, може таки їхні рідні браття, що боролись і вмирали за Україну.

Заважує тут ще і те, що подавляюча більшість нашої національно свідомої іміґрації в Америці це виходці з Галичини. Тому ще й з того боку це природне, коли їх особлива увага звернена в сторону Львова. Та це, як самі добре знаємо, не має нічого спільного з якимсь політичним „провінціоналізмом", з якоюсь політичною „загумінковістю". Перший Листопад і Львів у нічому не змінюють найглибших почувань галицьких українців, звязаних тісно з Києвом як осередком українства й цілої соборницької ідеольоґії. І ось тому Листопадові Свята так добре надаються на те, щоби підчас них закріплювати далі віру в Соборну Україну, в остаточну перемогу нашого національного ідеалу.

За останній рік довелось українському народові пережити надзвичайно важні історичні події, звязані з Карпатською Україною і Західньою Україною. Вони потрясли цілим українським народом. Вони потрясли і українською іміґрацією в Америці. Та нам, що живемо на волі, треба прийти до рівноваги найскоріше з усіх українців. І треба взятися за дальшу працю допомоги Україні. Якби так не було, то це булоб доказом, що ми були в Америці сильні, але на шумні кличі, на сильні слова, на язик, а не на справжні діла, не на віру в перемогу тої ідеї, яку визнаємо. Знаємо, що шлях нашого визволення був завжди дуже складний і дуже важкий. І таким він і тепер остався. Знаємо, що які не булиб ворожі на нас наступи, ми, як нація, таки постійно зближуємось до хвилини, коли здійсниться наш державницький ідеал у такий спосіб, як ми собі це уявляємо. А коли так, то чому нам цього року не піднести духа ще вище? І чому не використати Листопадових Днів на те, щоб себе тут в Америці скріпити й обєднати? Таж саме на те влаштовуємо Листопадові Свята!

ВІДРОДЖЕННЯ ПРОПОЛЬСЬКИХ СИМПАТІЙ У ФРАНЦІЇ

Катастрофа Польщі та досить „негонорова" роля аліянтів викликують знову у Франції великий сентимент до поляків, як це було колись за наполеонівських часів і в часах польських повстань.

Звичайно, до того політичного почування домішувалось багато ріжної „романтики". У Франції вважають, наприклад, польських жінок за найкращих, поляків за найкращих пияків, а польських жовнірів за найхоробріших. Та назагал так є, що політична доля Польщі була все близько бодай головним провідникам, цебто урядовим колам.

Один паризький тижневик дає історичний начерк тих взаємних польсько - французьких приятельських відносин. Написав його Жан де ля Варендз. Ці відносини, згідно з автором, сягають до дуже давніх часів, майже до XV-го століття. Але найбільше знана Польща у Франції з часів її розборів. Наприклад, ціла Франція знала про короля польського Станислава Лєщинського, який вступив на польський трон після того, як сойм здетронізував Авґуста Саського, піддержуваного москалями. Пізніша його втеча зпід Данціґу та ціла романтична вандрівка була темою розмов французького двору й аристократії.

Розбори Польщі, як вже ми згадали, ще більше зєднали симпатії французьких освічених кол для Польщі. Французів між іншим бавило й це, що Станислав Авґуст Понятовський, коханок цариці Катерини і за її ласкою король, вибудував у французькому стилі коло Варшави палату „лазєнкі". Після другого розбору славу Польщі розносив Т. Косцюшко не тільки у Франції, але і в Злучених Державах Америки.

В 1792 р. він знову вернувся до Польщі та під Дубєнкою побив москалів. Але це не принесло полякам користи, бо доля Польщі вже була вирішена. Пізніше його побили московські війська під Мацєйовіцами, це там, де Косцюшко проголосив ці леґендарні слова: „Finis Poloniae" (кінець Польщі).

Не менше знана в Польщі коханка Наполеона, ґрафиня Валевська, яка, хоч пішла за Наполеоном для „національного інтересу", проте осталася його вірною жінкою до кінця. Вона одинока пішла на остров Ельбу, куди вперше було заслано поконаного Наполеона.

В 1830 р. після першого польського повстання проти Росії ціла Франція привитала цей почин з великим ентузіязмом, головно, коли поляки осягнули перемогу під Остролукою. Одначе ця французька симпатія могла проявлятися тільки для тих польських утікачів, що опинились у Франції. Можна сказати, що кожний більший французький дім мав „своїх" поляків. Ці поляки поприносили свої танці, як польонез, мазурек і полька, а Шопен лишив цілу низку польських ностальґічних мельодій. Також ціла низка поетів Франції черпала свої сюжети в польській національній траґедії.

А вже підчас великої світової війни французька публична опінія стала відразу по стороні поляків, хоч велика частина Польщі була під союзником Франції, царською Росією. Відомі нам, українцям, усі заходи Франції, щоб відбудувати Польщу; заходи Клєманса на паризькій конференції (двобій з Ллойдом Джорджом за українську справу), висилка ґен. Галлєра, ґен. Вейґана на оборону Варшави, вкінці французька перемога в Женеві, коли східню Галичину признано на все Польщі.

Тепер знову повторяється „польська мартирольоґія" у Франції, подібно, як це було тому 150 чи 30 років. Франція орґанізує польську армію, підпомагає польським утікачам...

Цікаво, чи справді французи не бачать оцих польських прогріхів, які вони доконували відносно не-польських народів у своїй державі?

Ще один замітний факт: у Франції поєдналися супроти національного нещастя чи не всі польські партії, а самий уряд Рачкевича — коаліційний. Виходить, що щоб не думати про поляків, то це треба їм признати, що вміють бути добрими пропаґандистами в чужих краях. Вони вміють імпонувати чужинцям своїм патріотизмом, льояльністю до своєї ідеї, до назви та до уряду. А як з нами у Франції? Замісць відповіди пригадаємо те, що було в „Свободі", себто той передрук з „Діла" (одно з останніх чисел перед війною), де описується, як то український соціяліст у Франції, М. Шаповал, назвав перед одним французьким журналістом українських націоналістів у Франції... „німецькими аґентами"!

Та чи треба йти аж до Франції? Чи й тут у Злучених Державах нема подібних обріхувачів?

ТЕХНІЧНІ ВИНАХОДИ

Техніка нині так поступає скоро тперед, що аж залякує людей: до чого це все дійде? Ось недавно американська радіова корпорація, яка тепер робить досліди над масовим приміненням телевізійних апаратів, себто таких апаратів, що на віддаль бачать, зробила такий експеримент: поставила у великому пасажирському літаку телевізійний спримач, а на летунському майдані уставила надавчу телевізійну стацію. Літак знявся в повітря, а коли назад опускався на землю, то його надано через надавчу стацію; ті, що були в нутрі літака, бачили себе, свій власний літак, як він поволі приближається до землі, як хитається і підскакує, діткнувшись землі, та як остаточно зупиняється. Далі бачили, як двері літака відкрились і вийшли з нього перші пасажири.

Якби літака було зустріло якесь нещастя, то вони могли також оглядати себе у тій катастрофі, так довго, зрозуміло, поки вона не розторощилаб їх, літака та уставленого в нутрі телевізійного апарату.

На французькім фронті одному летунові трапилась така історія: Він поїхав на літаку на німецький бік. Там між ним і німецьким літаком вивязалась бортьба. Він, борючися з німецьким летуном, забув замкнути свою радіову надавчу стацію, що була на літаку. Коли підчас боротьби він із подразнення та люти почав сильно клясти, думаючи, що його вгорі, під хмарами, ніхто не почує, його приятелі слухали в той сам час радія на летунськім майдані і чули кожне його слово, кожний його проклін...

Американський департамент війни дістав від американського винахідника один патент, яким він могтиме при помочі певних таємних промінів викликувати вибух у збірниках ґазоліни на віддаль трьох миль. Натрапивши на ґазоліну в збірнику автомобілю, літака, повзу, чи якогось іншого мотору, ті проміні відразу викличуть вибух. Дехто є такого переконання, що ці проміні цілком знищать усякі воєнні машини та змусять їх уступитись із воєнної техніки. Інші кажуть, що цей винахід не матиме великого значіння, бо техніка придумає якийсь панцир, котрий ті проміні не будуть всилі перебити. А навіть колиб не придумано протиохорони, то й тоді це сумнівне, чи ті проміні акурат потраплять на збірник ґазоліни, високолітаючого літака, а навіть повзу в русі. Шкоду літакові можуть зоподіяти також кулі, колиб вони попали в нього.

Винахідникам удалось придумати „повітряні торпеди", які при помочі радія і телевізії можна буде дуже добре реґулювати. Цей винахід, коли би показався добрим, то дійсно заподіяв би чимало клопоту ворогові. Повітряна торпеда полягає на тому, що до бомби, або ґранати, великої вибухової сили причіпляють крила, дають маленький мотор, немов справжньому літакові; далі причіпляють телевізійний апарат, а також вставляють електричний контрольор, якого може контролювати електрична сила, надавана радіом. Така літаюча бомба може летіти і сто миль. При помочі телевізії можна здалека бачити, куди вона летить, а при помочі радія можна повертати її направо, наліво, там, де треба. Сидячи собі далеко за фронтом та покурюючи циґаро, можна тими літаючими бомбами спокійно бомбардувати ворога; коли, зрозуміємо, ворог і собі не придумає таких літаючих бомб і не пішле їх на свого портивника, який ніби в безпечнім місці, сто миль позаду, керує своїми „механічними духами".

Попередня війна дуже прискорила розвій техніки. Кажуть, що той поступ, який зробила техніка за час минулої війни, в нормальних часах вона мусілаб робити 25 літ. І теперішня війна готова зробити такі технічні поступи вперед, що люди не знатимуть, як ними для свого добра покористуватись.

Г. К. Бреслявер.

ДОБРИЙ ЗАКЛАД

Рінґ був увесь освітлений сліпучими прожекторами.

Пронизливо дзвеніли свистки, що хвилини знімались оплески, а між линвами падав удар за ударом.

Громадянин Бил подався за свій титул світового мистця, а О'Коннор помалу втрачав нерви. Вхопи й удари мінялися що хвилини. О'Коннор захитався, пішов на дошки та знову потягнувся вгору по линвах, публика кричала, ревіла, сичала, свістіла й вила — та й девята рунда скінчилася.

Громадянин Бил подовся, свіжий, як із початку боротьби, до свого кутка. Він напружено гладко виголену голову і приглядався підчас того до О'Коннора, що його тимчасом відсвіжував його тренер.

— О'Коннор уже скінчений! — кричав повний захоплення Мек Зільвер, що сидів у першому ряді. — А покажи йому, Бил, покажи йому! — І махаючи до свого любимця, він хотів далі ревіти, коли якийсь грубий добродій, що сидів біля нього, схопився сердито:

— Що це ви ревете?... Я вам кажу, що О'Коннор свого докаже!

— Безглуздя! — реве Мек Зільвер. — О'Коннор докаже?! Чи в вас нема очей?... Так сидить наче вибитий мішок!

— А він своє покаже! — обстоював спокійно грубий добродій. — О'Коннор тільки так заграє з цим нездарним хлопчиськом.

— Що?... Нездарний хлопчисько?... Чи чував хто такі небилиці?

— Мек Зільвер повернувся до сусідів: — Панове, тут сидить божевільний, що присягає на О'Коннора.

Люди кидали спочутливі погляди прихильникові грубого черева, а Мек Зільвер гукнув до нього:

— Добродію, ваш О'Коннор уже тепер небіжчик!

— Заклад! — сказав грубий добродій, якого ніщо не могло вивести з рівноваги. — Ставлю сто долярів, що він у найближчій рунді покладе громадянина Била, як мокру ганчірку.

— Тримаю — гукнув Мек Зільвер, а слухачі сміялись, клепали його по плечах і ґратулювали йому певної вигри. Звідусіль тягнулися цікаві шиї, щоб побачити людину, яка ставила на вже скінченого О'Коннора, коли нагло залунав ґонґ до десятої рунки.

Гамір замовк наче від наглого удару. Глядачі сиділи в напрузі, стримавши віддих: О'Коннор стояв на рінґу, а громадянин Бил бив ударами зо свого кута наче ракета.

Правий удар паде на бороду О'Коннора, удар у живіт попадається громадянинові Билові, короткі удари лівою розплескують О'Коннорові обличчя, за ними наступають короткі удари правою. О'Коннор слабне й слабне, він іде в клінч, знову схоплюється, завдає короткий, останній безсилий удар, коли раптом у нього попадає блискавковий удар правою рукою, а за ним важкий удар лівою, ноги в нього обважніли, він упав, пробував підвестись, упав і знову і вже його відчислили.

Глядачі ревіли, вили, шаліли. Фотоґрафи увихались зо своїми апаратами, люди потрясали собі руки, капелюхи літали в повітрі... і в цьому пекольному гаморі сказав Мек Зільвер до грубого добродія:

— Ну, ще далі обстоюєте за своїм О'Коннором?

— Та, знаєте, це повне розчарування! — бурмотів черевань, добуваючи портфель. — Ось вам, пане, ваша сотка долярів... Мусите мені видати з тисячі... Так, громадяни, — звернувся він до злораднo кепкуючих глядічів, — оце так буває, коли ставити на такого нездару — чорт побери... Коштує мене тепер сотку долярів цей збитий мішок!

І лаючись та проклинаючи без упину, грубий добродій сховав решту грошей і пішов до виходу.

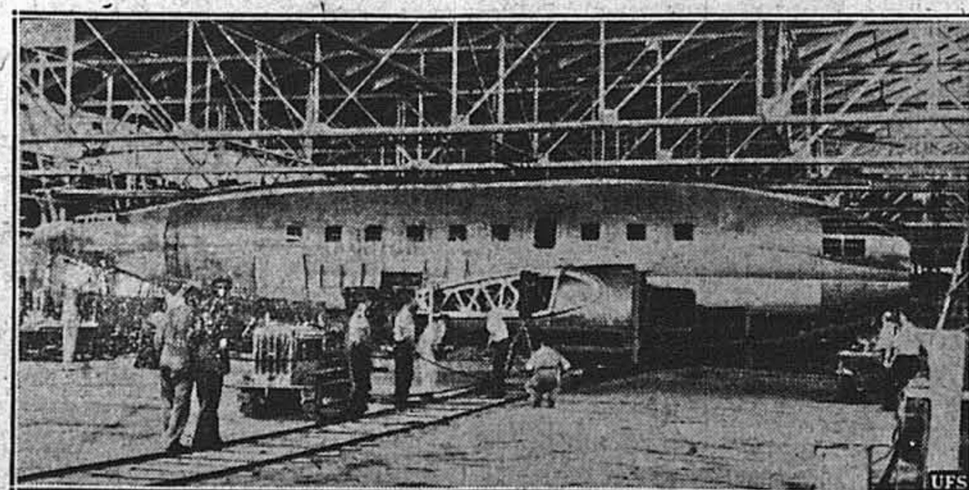
— Гей, Том, чи ти з глузду зїхав? — спитав його на вулиці якийсь молодий чоловік. — Що це тобі впало ставити сто долярів на О'Коннора?

— Слінґ — усміхнувся черевань — і ти також тут?... Гарний заклад, що?

— Та ти справжній гіпопотам... Чогож ти не закладався на громадянина Била?

— Бо хотів добути девятьсот долярів! — сміявся вдоволений черевань. — Моя тисяча була фальшива.

Пер. К.

ВИКІНЧУЮТЬ ПОВІТРЯНИЙ ВЕЛИКАН.

У фабриці в Ст. Луїсі викінчують цей великий літак для підприємства Кертиса-Райта, котре буде вживати його до перевозу 36 пасажирів понад океан. Як бачимо з образка, літак два рази довший від вантажного залізничого воза. Він має машини, що важать 19 тон,

• З ДНЯ •

СОВЄТСЬКИЙ „РАЙ”.

Розказують, що колись, як іще існувала Польща, а французькі політики з польськими дружбу запивали, французи полякам говорили: „Наші краї тепер будуть іти тісно, нерозривно, разом, так, неначе кінь з їздцем”. Поляки потакували. Бо справді, чи можна собі уявити кращий символ нерозривности, як кінь з їздцем у бігу?

Запивши ось так свою велику приязнь і розійшовшись додому, французи далі нараджувались між собою і говорили: „А тепер, панове, коли наша приязнь з Польщею нагадує коня з їздцем, ми мусимо за всяку ціну постаратися, щоб ми були „їздцем, а Польща конем”.

Подібне нагадує нам „совєтський рай”.

„КОНІ” І „ЇЗДЦІ”.

Нераз ми мали нагоду бачити в газетах гарні ідилічні картини з совєтського раю, на яких видно, як „щасливі” робітники та робітниці жнуть золотисту пшеницю, співаючи пісень, а оподаль „товариші” розставили на, полі столи, порозкладали папери і списують копи та полукіпки, нажаті тими „щасливими” людьми. Одним словом — щастя, тай годі. Між робітниками та „товаришами” така згода, така любов, така солідарність, така нерозривність, як між отим „конем та їздцем”.

Та, до лиха, хто справді любить український нарід, хто справді бажає йому добра, той лютиться, чому отсе тим „товаришам” все припадає роля їздця, а нашим нещасливим селянам та селянкам, робітникам та робітницям, роля отого коня? Чому ті наші нещасні селяни не сидять за столом та не списують полукіпків, тільки роблять це „товариші” з монгольськими та іншими чужинецькими обличчями?

НАМ ПРО ЦЕ ЙДЕ.

Скажуть поспішно большевицькі ступайки: „А, яка там ріжниця, хто їздець, а хто кінь. Хтось же мусить бути їздцем, а хтось конем. Головне, що є солідарність, є тісний звязок”.

Для большевицьких ступайків, зрозуміло, це всеодно. Але для нас таки не всеодно. Ми таки не хочемо бачити наших селян у ролі коня, а „товаришів” у ролі їздця. Для ступайків це „мала ріжниця”, а для нас — велика. І то така велика, що ми готові напружувати далі всі наші сили, щоб цю „маленьку ріжницю” усунути і чужих зайдів в Україні заставити жати та уставляти полукіпки, а щоб наші люди сиділи за столом та списували нажате.

ЩЕ ТРОШКИ „РІЖНИЦІ”.

Ми не складаємо зброї і боремось далі ще за такі „маленькі ріжниці”. Ми, наприклад, страшенно ненавидимо, чому велика Україна, великий український нарід має приймати прикази від Москви. Не любимо ми, що наш великий нарід мусить за вказівками цеї Москви величати „наймудрішим”, „найгеніяльнішим”, „найукоханшим” того чужого деспота, що вигубив голодом, розстрілами та засланнями міліони наших людей.

Як уже конче Москва хоче когось так славословити й гнути перед ним покірно спину, то хай той чоловік сидить у Києві, хай він буде українцем; хай українська мова буде „пролетарською мовою” та хай її насильно вчать усіх москвичів. Як уже конче Україна мусить бути звязана з Москвою, як „їздець” з конем”, то хай уже Україна буде їздцем, а Москва конем.

Большевицькі ступайки кажуть, що це „не велика ріжниця”, коли править Москва та коли московську мову накидають українцям як „пролетарську”. „Все це в імя інтернаціоналу”, говорять вони. Коли так, коли невелика ріжниця, то хіба не буде мудро і послідовно, коли москвичі з тої „маленької ріжниці” уступлять та задоволять тим тих „упертюхів”, для яких ця справа є великої ваги? Ніхто за дрібницю не беться! Чомуб із неї не зрезигнувати?

БО МИ НЕ ЛЮБИМО ТОГО.

Хай собі ступайки верещать на цілий світ про „совєтський рай” і тісний звязок України з Москвою, але нам той „рай” і той звязок не подобається. Не подобається нам, що наші селяни жнуть збіжжя, а „товариші” сидять біля стола і списують його; не подобається, що прикази де, що, і як робити, випливають з Москви; що збіжжя й економічні добра України мандрують вагонами на північ, а наші люди терплять голод, а нераз міліонами гинуть з голоду; не подобається нам, що Москва викидає цілі уступи з поезій нашого національного генія Тараса Шевченка, а водночас поширює в Україні культ свого генія Пушкіна; не подобається, що Москва сплюгавлює нашого національного героя Івана Мазепу, називаючи його „зрадником”, а водночас славословить серед українців свого національного героя, Петра Першого.

І тому, як довго так буде, так довго будемо боротися з Москвою. Будемо боротися за дійсну справедливість, з вірою в її остаточну перемогу.

УВАГА! — АНСОНІЯ, КОН., І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ
і при співучасти
Укр. Церковного Хору
—: відбудеться :—
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ
(SUNDAY, NOVEMBER 5, 1939)
в год. 3:30 пополудні
на ЛІБЕРТІ ГОЛ, АНСОНІЯ.
Хор під управою п. Р. Гвоздевича.
Комітет.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ОБОРОНУ ФІНЛЯНДІЇ.
Начальник генерального штабу фінляндської армії, Гуго Естерман, та його адютант.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Справа докінчення У. Н. Дому. — Оживлення культурної праці.

Від офіційного отворення Українського Народнього Дому в Дітройті дня 16. січня 1938 року минуло два роки. За той час уся громада нашої метрополії навчилася вважати У. Н. Дім осередком громадського життя. Навіть ці люди й орґанізації, які спершу гляділи з підозрінням на виростаючі мури цеї величавої народньої інституції, переконалися, що це теж і їхня інституція. Тому і вони стали винаймати салі У. Н. Дому на свої імпрези, збори, лекції та віча.

Впродовж цього часу вживали ми тільки викінчену долину, себто бенкетову салю, в якій є доволі простора сцена та бічні салі. Там відбувалися театральні вистави, концерти, бенкети, збори й віча, а велика авдиторія нагорі, яка може вигідно помістити до 1,500 людей, стояла недокінчена, забита дошками.

Та бували випадки, що долина була занята, а тут нагло треба скликати віче або важні збори. Для цеї цілі відбито дошками закриті двері величавої авдиторії, вставлено тимчасову підлогу і від цеї пори громада стала вживати недокінчену салю, з недокінченою сценою і бальконом, без стелі, а тільки з дахом над головою.

Сходяться наші громадяни з ріжних товариств і ґруп до цеї недокінченої салі, покивують головами та ждуть, поки не станеться якесь чудо, що докінчилоб салю. Неодин каже, що в цій салі можнаб опери ставити, пишатися нею перед чужими людьми підчас масових віч або концертів, а так вона стоїть бідна, обдерта, не виправлена, на сором цілій громаді. Заходять при ріжних нагодах і чужі люди, подивляться на гарну, недокінчену авдиторію, а опісля, кинувши оком на присутніх українців, покивують головами. Так і видно, що вони думають, що українці вміють зачати діло, але не вміють довести його до кінця.

І дійсно це дуже дивно, що громадянство могло жертвувати на будову десятки тисяч долярів, а до докінчення салі, яке може коштувати до яких 10 тисяч, відноситься байдуже. А чейже через брак цеї просторої салі не може як слід розвинутися також і культурна праця, театральні вистави і концерти, а на тому терплять приходи У. Н. Дому.

Були ріжні причини, чому не роблено дальшої кампанії за збірки. В Дітройті, як і по інших містах, було безробіття, були страйки, та недостачі. Не можна було в такім часі напирати за грішми.

Крім цього У. Н. Дім мав свої малі довги, тут і там. Треба отже було їх позбутися, заплатити податки, проценти від позички, збудувати дротяний пліт, щоб там не заглядали у вікна і т. д. І все це поволі викінчується. Йдемо вперед.

Зближається зимова пора. Робляться пляни на викінчення салі нагорі. Приготовляється кампанія на нову збірку, та за новими членами.

Робляться також заходи, щоб почати дальшу культурну роботу, плянуються нові вистави драми, представлення та концерти. І тут зроблено крок вперед.

Ще з отворенням У. Н. Дому уряд був поручив мистецьку справу п. Юлії Шустакевич і віддав їй провід у цій справі та вільну руку.

І вона, як правдива та заслужена артистка, вивязалася з цеї справи знаменито. У першім сезоні дано 4 вистави, з чого до каси вплинуло поверх $1,000. Уряд У. Н. Дому складає за це їй щиру подяку.

Сезон 1938—1939 робив інші спроби. Ми пробували утримувати українську школу, був театральний гурток і хор під проводом п. Курилова, а також влаштовано підприємства та імпрези. І хоч фінансово те все не дописало, то всеж таки була виконана якась робота.

Сезон 1939 — 1940.

На надходячий сезон робляться дальші пляни.

На зборах членів У. Н. Дому в неділю, 8. жовтня, по довшій дискусії члени знову рішили віддати на цей рік театральний провід пані Шустакевичевій, яка після довшого вагання, через те, що кожного дня занята на радіопрограмах, остаточно згодилася влаштувати для У. Н. Дому кілька театральних вистав у цім сезоні, якщо зо сторони членів і любителів мистецтва буде відповідна кооперація.

Хтось на зборах піддав думку, щоб на диригента хору запросити одного з молоді, а саме п. Степана Люпинецького, який недавно прибув до Дітройту зо Скрентону, Па. Громадянство довідалося, що п. Люпинецький студіював музику у Стейтовій Музичній Консерваторії Пеннінґтона у Скрентоні. Від кількох років провадив гарним хором у Вилкс Бері і Скрентоні, з яким виступав на конвенції Ліґи Української Молоді в Пітсбурґу минулої осени, де від комісії отримав особливе признання як диригента. В Дітройті є він від минулої осени студентом музично - учительського факультету Вейн університету. Тим разом уряд і члени У. Н. Дому теж не могли зробити кращого вибору. Степан Люпинецький, як один з молоді з вищою музичною освітою, здібний дириґент, добре обізнаний з українською хоральною музикою, повинен заінтересувати співаючу укранську молодь, яка має тепер нагоду створити при У. Н. Домі великий і гарний хор, що може стати славою не тільки для української молоді, але всієї громади.

Уряд і члени У. Н. Дому знов постаралися оживити культурну працю при домі. Тепер черга на громаду. Громада повинна знов серіозно заінтересуватися У. Н. Домом, зложити фонди на докінчення великої салі та піддержати театральну працю і хор.

Треба лише, щоб члени зрозуміли свій обовязок супроти У. Н. Дому та щиро підперли ось ті наші змагання. Ось тому У. Н. Дім відзивається отсим ще раз до українського громадянства в Дітройті і просить його про щире попертя.

Перші збори театрального кружка і хору відбудуться в У. Н. Домі в неділю, 5. листопаду, на які просимо всіх інтересуючих прибути.

Д-р А. Т. Кібзей, предс.

„БОЯГУЗКА” СПРИЧИНИЛА УНЕВАЖНЕННЯ ПРИСУДУ

Федеральний суд у Шікаґу уневажнив розправу за спадщину по Самуелі Гові, бо одна з присяжних призналася, що вона була переконана, що справедливість вимагає одного рішення, але вона зо страху перед більшістю присяжних голосувала з рештою проти свого переконання.

ОТРУЇЛАСЯ

Малолітня Марія Франко да Луз, що мешкала в кольонії Фаріяс, близько Курітиби, посварившися зо своїм „намораде”, випила порцію трійки, формісіди, і в страшних муках померла. Курітибська поліція веде слідство.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Признання за працю для У. Н. Союзу.

Головна канцелярія У. Н. Союзу надіслала до секретаря 204 відділу У. Н. Союзу, п. Миколи Близнака, листа, в якому головний рекордовий секретар У. Н. Союзу, п. Д. Галичин, пише таке:

Зпочатком року Ви були подали допис до „Свободи”, в якому було зазначено, що відділ 204 рішив приєднати впродовж 1939 року 100 нових членів, щоб у такий спосіб пошанувати й звеличати як слід 45-ліття нашої орґанізації, яке припало саме на цей рік.

Переглядаючи реєстр членів, приєднаних Вами від початку січня до кінця жовтня цього року, переконуюся, що Ваш відділ уже сповнив те, що свого часу було приобіцяно, а саме, приєднав до У. Н. Союзу 101 члена.

Знаючи про те, що головно Ви, Пане Секретарю, доложили якнайбільше свого часу й труду до того, щоб виконати обіцянку, дану відділом, я в імені головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу складаю Вам щиру дяку за Вашу ревну працю в користь У. Н. Союзу. Хай Ваша праця буде прикладом для всіх інших відділів У. Н. Союзу! Хай гарний вислід Вашої праці стане заохотою для інших відділів У. Н. Союзу!

Баранину можна незвичайно смачно й добре приготовити, якщо її один день наперед вложиться до маринати з маслянки, до якої вкинулося трохи паприки. До шпікування наповнювання можна вжити замісць солонини швайцарського сира.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ 204. ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗУ В НЮ ЙОРКУ
відіграється сценічну картину з визвольних змагань українського народу
„ЛИСТОПАДОВА НІЧ”
написав д-р Володимир Ґалан
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)
В САЛІ УКР. ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ,
334 Іст 14. вулиця, Ню Йорк Сіті.
ПО ПРЕДСТАВЛЕННІ БАЛЬ
Початок у 7. год. ввечір. —::— Вступ 40 цнт.
На це гарне представлення й баль запрошує все українське Громадянство — Уряд 204. від. У.Н.С.

ПОЗІР! КАРНЕҐІ, ПА., і ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ СВ. ПЕТРА И ПАВЛА
і всіх організацій при українській парохії в Карнеґі, Па., влаштовується
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)
ПОРЯДОК СВЯТА: 1. По службі Божій в 12. год. вполудне відслужить о. М. Кучер парастас за душі борців упалих у визвольній боротьбі за державність України. — 2. Святочний Концерт відбудеться під проводом дириґента Бориса Хоптяка, в 7. год. вечором на Українській Галі, 220 Джейн Ст., Карнеґі, Па. — 3. В часі концерту будуть виголошені святочні реферати. — ВСТУП ВІЛЬНИЙ.
Всіх українців з Карнеґі й околиці запрошується до численної участи!
ЗА УРЯД ПАРОХІЇ:
Антін Щерба, предс.; Василь Копко, кас.; Йосиф Кравчишин, секр.

УВАГА! ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКР. НАЦІОНАЛЬНИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.
:—::—: обходитиме :—::—:
СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ
ВЕЛИЧАВИМ КОНЦЕРТОМ
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)
В УКР. НАР. ДОМІ, 214 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.
Початок у год. 3. пополудні.
Поминальну Службу Божу і жалібну Панахиду за упокій поляглих Героїв на полі слави за укр. державність відправить в укр. гр.-катол. церкві св. Володимира о. Іван Бабяк. Він теж виголосить вступне слово при отворенню концерту.
Концертову програму виконає хор „Боян” під управою дяковчителя Михайла Ядловського. — Промовлятимуть редактор „України” „ОДВУ”, мр. Вол. Душник, і гол. фін. секр.-кас. У. Н. Союзу, Роман Слободян.
На це Свято запрошується всі Братства, Товариства, Сестрицтва, від. У. Н. С., жіночі і молодечі клюби, Відділи У. З. Х., й 65. від. ОДВУ, як також всіх елізабетських громадян до численної участи. Підчас правлення панахиди проситься вище згадані організації взяти участь у виступі. Центр. Комітет У.Н.О.

УВАГА! УКРАЇНЦІ В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.! УВАГА!
ЗАХОДАМИ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ
при співучасти всіх українських орґанізацій міста Джерзі Сити влаштовується
„СВЯТО ГЕРОЇВ”
СПОЛУЧЕНЕ ЗО СВЯТОМ ЛИСТОПАДОВИМ
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)
В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ,
181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок 7:30 ввечір. —::— Вступ вільний.
Українська Громадо! Хоч на наших рідних землях шаліє лютий ворог, то це нам, українським іміґрантам, що живемо на вільній землі Вашингтона, не повинно перешкаджати зійтися громадно та звеличати память тих українських Героїв, що віддали своє життя на полі битви за кращу долю всего українського народу. Тож всі як один на Свято Героїв. Уряд Центр. Комітету.

ЧЕСТЕР І ОКОЛИЦЯ!
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)
—: відсвяткується :—
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО
В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, ЧЕТВЕРТА І ВОРД УЛИЦІ в ЧЕСТЕР, ПА.
Святочну промову виголосить Впрп. о. М. Запаринюк, парох Трентону, Н. Дж.
Проситься всіх місцевих і позамісцевих взяти якнайчисленнішу участь.

УКРАЇНЦІ ГАРТФОРД, КОН., І ПОЗА ГАРТФОРДІ
Просимо прибути на
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)
В УКР. ГОРОЖ. КЛЮБІ, 54 WYLLYS ST.
На це свято запрошуємо українців місцевих і позамісцевих взяти участь. Не сміє між нами ані одного бракнути в день Свята Листопаду. Ми, що живемо на землі Вашинґтона, не сміємо забувати за той цвіт, котрий положив голови свої за нас і для нас. Хоч раз у році зійдімось та поклін їм віддаймо. Бесідники свята: О. С. Баландюк, студент семинарії в Гартфорд, І. Билинський, укр. адвокат, А. Локош. Просимо якнайчисленніше прибути. Свято розпічнеться точно в годині 3. по обіді.
ЗА КОМ. СВЯТА: Н. Хорнат, пр.; М. Павшак, секр.; І. Саган, кас.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

З НАГОДИ ПОСВЯЧЕННЯ ВІДНОВЛЕНОЇ ПРАВ. ЦЕРКВИ СВ. ТРОЙЦІ,
345 East 4th Street, New York City
відбудеться

ВЕЛИКЕ ЦЕРКОВНЕ СВЯТО
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)

Посвячення і Архієрейську Службу Божу довершить Високопреосвящений БОГДАН, епископ Української Православної Церкви в Америці й Канаді, при участи доокoличного духовенства.

ПРОГРАМА СВЯТА: СУБОТА, 4. листопаду (November 4), в годині 7:30 ввечір, Соборна Вечірня, Проповідь і Свята Сповідь. — НЕДІЛЯ, 5. листопаду (November 5), в 10. годині рано Посвячення Церкви; в 10:30 Архієрейська Служба Божа і Проповідь. В 1. годині пополудні спільний обід і промови (буде багато визначних гостей).

На це Торжество маємо честь запросити Товариства, Братства, Сестриці і поодиноких громадян до численної участи. — **Комітет.**

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

ЗАХОДОМ СТРІЛЕЦЬКОГО ГУРТКА Ч. 1
відбудеться

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 849 Н. ФРЕНКЛИН УЛ.
в год. 7. вечором.

В програмі виступлять: Оперова співачка зі Львова пані ОЛЬГА ЛЕПКОВА, Молодечий хор, хор ім. Кошиця, Козацький хор, скрипак п. Филип Дубас, промовці д-р В. Ґалан і п. Д. Хмелик.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — НЕДІЛЯ, 5. ЛИСТОПАДУ 1939.

ЗАХОДОМ УКР. ГР.-КАТОЛ. ПАРОХІЇ УСПЕННЯ ПР. Д. МАРІЇ

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

Панахиди в церкві в 9:30 A. M. і 11:30 A. M.
Концерт в 7. г. ввечір в парох. гали 766 STATE ST.
Виступи хорів: Молодечого і Бояна під управою п. Стефана Грабара.
Виступ Української Банди з Перт Амбою, Н. Дж.
Головний бесідник п. ЛЯХОВИЧ.
Вступ вільний. Добровільні жертви на народні цілі.
Парохіяльний Комітет.

УВАГА! БОСТОН, МАСС., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛ. ГРОМАДИ, ЖІНОЧИХ КРУЖКІВ, ТОВАРИСТВ, РІДНОЇ ШКОЛИ І ЦЕРКОВНОГО ХОРУ відбудеться

ЛИСТОПАДОВИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)
В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 136 ARLINGTON ST., BOSTON, MASS.
Програма традиційна і багата. — Початок концерту в 4. годині.

Запрошуємо до участи всіх місцевих українців і позамісцевих з Вунсакет, Провіденс, Р. Ай.; з Тавнтон, Сейлем, Масс., і Манчестер, Н. Г. Вороги копають для себе гроби! Нехай живе український нарід! Ще не вмерла Україна! Комітет.

НЮАРК, Н. ДЖ.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО-КОНЦЕРТ

влаштовує
УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)
в годині 3. пополудні
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
180 WILLIAM STREET, NEWARK, N. J.
Вступ 35 центів.

Прийдіть і поклоніться Борцям Вашим; прийдіть і поклоніться Вашій Україні!

УЧАСТЬ РОБІТНИЦТВА В НАВЧАННІ ДОРОСЛИХ

Завдяки робітничим організаціям в Америці існує поважне число робітничих шкіл. Майже в кожнім більшім місті Злучених Держав згуртоване в юнії робітництво вдержує своїм коштом такі школи, в яких дорослі робітники доповнюють свою освіту. Такі робітничі школи є дуже популярні серед американського робітництва і в них учиться велике число людей. Учителями в робітничих школах є вміло підібрані кваліфіковані люди, які в своїм навчанні пристосовують нові методи масового поширювання потрібних пересічному робітникові наук.

В робітничих школах найбільшу вагу кладуть на те, щоб американський робітник основно обзнайомився з засадами суспільних наук, бо лише тоді він буде вміти пізнавати ті фактори діяння, які керують його щоденним життям. Крім наук про суспільство в робітничих школах учать і інших предметів для загального знання пересічного робітника і роблять з нього поважну, розвинену, культурну людину. Досвідчені педагоги є тої думки, що робітничі школи в Америці вже відграють поважну ролю в змаганні піднести американське робітництво на вищий щабель культурного життя.

Про історію, діяльність і досягнення робітничих шкіл у Злучених Державах вже появилося багато газетних статтей, у яких автори хвалять робітничі юнії за те, що вони дбають за освіту своїх членів. Навіть американьский уряд цікавиться цею справою. Наприклад, офіційне видання департаменту праці „Лейбор Ревю" пише так: Просвітня діяльність американських робітничих юній почалася зараз після світової війни. Почалася з того, що юніям бракувало досвідчених організаторів і вони заснували курси для здібніших робітників, щоб їх визчити на організаторів робітничих юній в Америці.

Зпочатку ніхто навіть не думав, що з малих і нечисленних курсів розвинеться така поважна американська інституція. Але як робітничі юнії почали рости в силу, то показалося, що треба більше організаторів, більше шкіл і більше робітничої свідомости. Як членство робітничих юній виросло з трьох міліонів до вісім, то провідники робітничих організацій зрозуміли і відчули потребу робітничих шкіл. Вони дали гроші і нині такі школи існують по цілій Америці.

На основі статистики доведено, що Міжнародня Юнія для шиття одіння вдержує 620 робітничих шкіл, у яких побирає науку 25,000 дорослих членів. „Амалґамейтед Клотинг Воркерс" також удержує поважне число шкіл, у яких члени тої юнії побирають доповняючу науку. Тому, що там є дуже багато членів, які родились у ріжних краях Европи, то й школи ці носять цілком інший характер. Вони, мовляв, крім загальної робітничої освіти ще сповняють ролю американізації. Вчать своїх членів англійської мови, американських звичаїв і помагають чужородцям приноровлятись до американських обставин взагалі. Така діяльність робітничих шкіл має велику вартість для Америки.

Крім вище згаданих робітничих юній багато інших удержують для своїх членів школи. Наприклад, юнія робітників плетення панчіх має свої школи у Філядельфії, Мілвокі, Індіянаполісі, Петерсоні, Мінеаполісі, Редингу і по інших менших і більших містах. Юнії транспортових робітників від Ню Йорку до Каліфорнії дбають, щоб їх члени були свідомі того, що довкола них робиться і для того вдержують робітничі школи. Те саме роблять і юнії автомобільних робітників у Дітройті, Клівленді і в інших осередках автомобільної індустрії. Всюди є робітничі школи, до яких може ходити кожний член юнії.

Організаторів робітничих юній виучують: Камонвелт Каледж, мона, Арк.; Гудсон Шор Лейбор Скул, Вест Парк, Н. Й.; Юніверсити оф Вискансин; Сотерн Сомер Скул фор Воркерс, Ешвил, Н. К.; Гайдент Фолк Скул, Монтіґл, Тенн.; Пасифик Кост Скул, Боркелей, Каліф. і Сомер Скул фор Офіс Воркерс, Шікаґо, Ілл.

Крім вище згаданих шкіл поважне число окремо вдержує Американська Федерація Праці й інші незалежні робітничі організації. Всі робітничі юнії дбають, щоб їх члени були свідомі. А щоби були свідомі і дбали про зріст своєї робітничої організації, то для них треба вдержувати свої школи і курси, на яких вони вчаться, що і як мають робити, щоби бути не лише свідомими робітниками, але й добрими громадянами Америки.

ФЛІС.

ПЛАТНЕ ПОЛІТИЧНЕ ОГОЛОШЕННЯ

PULL THE TOP LEVER!
ВИБОРЦІ МІСТА ГАРТФОРД, КОНН.
віддадуть
при виборах 7. ЛИСТОПАДУ 1939. всі свої голоси на:

THOMAS J. SPELLACY

посадника міста Гартфорду, котрий знова кандидує на цей уряд.

Thomas J. Spellacy є найкращим посадником, якого наше місто досі мало. Він Всегда старається прийти українцям з поміччю. Східня частина міста, де живе більшість українців, та яка була всегда місцем трагічної повені, стала безпечним та гарним місцем завдяки безупинній праці посадника Thomas J. Spellacy. Тому всі громадяни та громадянки віддадуть при виборах 7. листопаду 1939. року свої голоси на

ДЕМОКРАТИЧНУ ЛІСТУ.

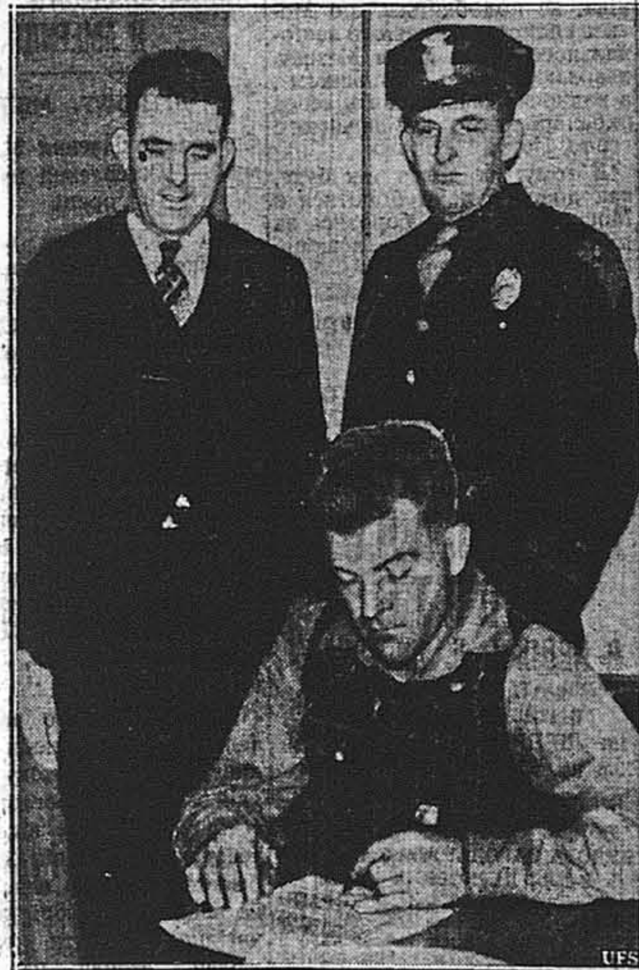
Vote DEMOCRATIC on NOVEMBER 7th for
THOMAS J. SPELLACY FOR MAYOR
and THE ENTIRE DEMOCRATIC TICKET on the record.
PULL THE TOP LEVER!

ЛІКУЮТЬ НЕБЕЗПЕЧНУ СЕРЦЕВУ НЕДУГУ

Офіціяльний орган Американського Медичного Союзу містить у своїм останнім зшитку важну медичну вістку про винайдення ліку на серцеву недугу, що в медицині називається „гострий ендокардіт", що досі вважалася просто невилікувальною.

КОМУНІСТИ ПРОГРАЛИ

Нюйорський суд відкинув позов чотирьох комуністичних кандидатів на міських радних у Ню Йорку проти радіової стації „Доблю-Ен-І-Доблю" за зломання умови дати їм на радіовій стації час на кандидатські промови. Суд відкинув позов на тій основі, що позовників викинено зо списку кандидатів.

ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ВБИВСТВА.
Ернст Плеч, 19-літній летун-аматор, підписує на поліційній стації признания, що він убив підчас лету Карла Бливенса.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(8)

Лев з розгоном скочив на Тарзана. Тарзан в останній хвилині зігнувсь, а лев його перескочив. Тепер Тарзан обернувсь і скочив на льва. Його ноги замкнулись під животом льва в сталевих обіймах. Рукою ж він обійняв гарненько льва за шию. Дарно за той час прицілився до леопарда і усмертив його навіки.

Лев піднявся немов кінь на задні ноги, стараючися струтити Тарзана. Дарно бачив це, але не відважувався стріляти до льва, щоб не поцілити Тарзана. Дарно був добрий стрілець, але скоки льва не дозволяли йому попробувати щастя. Тимчасом Пері О'Рурк піднявся на ноги і оторопілий дивився на боротьбу з львом.

Лев підскакував угору, але Тарзан цінко держався. Мабуть ніколи в житті лев не знаходився в такім положенні. Тарзан зате вже нераз перемагав льва в той спосіб. Тепер він сягнув рукою по ножа і розважно, немов хірург, затопив льві в горло кілька разів. Лев стрясся, ще раз підскочив і впав неживий. „Браво!" — закричав Дарно.

Тепер Тарзан почав бистро допитувати Перія, хто він та що тут робить. Пері розказав про пригоду їх експедиції та просив усіх прийти до вогнища, біля якого розтаборились його товариші подорожі. Ступаючи до вогнища, Пері звернув увагу Тарзана на величезні сліди якихось невідомих людських ніг. Тарзана це зацікавило.